

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีกระบวนการวิจัยดังนี้

- ๓.๑. รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน ๑,๐๗๗ คน^๑

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมดคือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพทั้ง ๕ ตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๓๕๒ คน

^๑สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์, เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓.

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ ในเขตอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์^๒

ตำบล	บุคลากร	สมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ	รวม
๑. ตำบลท่าโรง	๕๓	๑๘	๗๑
๒. ตำบลสระประดู่	๔๒	๑๗	๕๙
๓. ตำบลสามแยก	๔๖	๑๕	๖๑
๔. ตำบลโคกปรัง	๖๗	๑๙	๘๖
๕. ตำบลน้ำร้อน	๖๐	๓๔	๙๔
๖. ตำบลบ่อรัง	๖๘	๓๒	๑๐๐
๗. ตำบลพุเตย	๖๙	๓๕	๑๐๔
๘. ตำบลพุขาม	๕๗	๒๗	๘๔
๙. ตำบลภูน้ำหยด	๕๔	๒๖	๘๐
๑๐. ตำบลชัยสมบูรณ์	๔๑	๒๑	๖๒
๑๑. ตำบลบึงกระจับ	๕๒	๒๓	๗๕
๑๒. ตำบลวังใหญ่	๔๓	๑๖	๕๙
๑๓. ตำบลยางสาว	๕๙	๑๘	๗๗
๑๔. ตำบลชัยน้อย	๔๔	๒๑	๖๕
รวม	๗๕๕	๓๒๒	๑,๐๗๗

^๒สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕.

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ บุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ

ตำบล	จำนวนประชากร
๑. ตำบลท่าโรง	๗๑
๒. ตำบลสามแยก	๖๑
๓. ตำบลโคกปรัง	๘๖
๔. ตำบลบึงกระจับ	๗๕
๕. ตำบลสระประดู่	๕๙
รวม	๓๕๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการ สร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑.ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่ เกี่ยวข้อง

๒.กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓.กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔.สร้างเครื่องมือ

๕.นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖.นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพที่คล้ายกับ กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗.ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

๘.จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพต่อการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น ๓ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน ๔ ด้าน ได้แก่

- (๑) ด้านบุคลากร
- (๒) ด้านงบประมาณ
- (๓) ด้านวัสดุหรืออุปกรณ์
- (๔) ด้านการจัดการเรียนรู้

โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนะจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating scale) โดยมีกำหนดระดับคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้^๓

๕ หมายถึง มีทัศนะอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง มีทัศนะอยู่ในระดับ	มาก
๓ หมายถึง มีทัศนะอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง มีทัศนะอยู่ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง มีทัศนะอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

^๓ ชูติระ ระบอบ และคณะ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑.ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒.หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่านประกอบด้วย

๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ผศ.ดร.สุพัต บัญอ่อน ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี

วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) นายศศิกิจจ์ อ่ำจ้อย รักษาการหัวหน้าสาขาวิชารัฐศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ อาจารย์ประจำสาขาสังคมศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) นายอุดมชัย ทองสังข์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกระจับ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

เมื่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่านพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓.หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่บุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน ในประชากรในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๕ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๗๒

^๕สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่งจำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงใน การวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองใน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปรัง ตำบลท่าโรง ตำบลสามแยก ตำบลบึงกระจับและตำบลสระประดู่ รวมทั้งสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพในตำบลดังกล่าว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตาม ขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ภายวิจัยและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรและ สมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการแจกแบบสอบถามแบบเจาะจงกับ กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ จำนวน ๓๕๒ คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไป แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งอยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึง เดือนมกราคม ๒๕๕๖ รวมเป็นระยะเวลา ๙ เดือน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อ เปรียบเทียบการบริหารจัดการการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่า เอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้น ตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่า มีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่าง นัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD.) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๑.คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒.ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓.การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ระดับทักษะของบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพ ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อยที่สุด

๔) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)